

M., začal křičeti, vyskočil z postele, chytil kuchyňský nůž a běžel na obžalovaného, načež tento dopustil se na hochovi násilí, přivodivšího jeho smrt. Obžalovaný udal, že tak jednal, by věci ty mohl sebrati, utéci a aby neměl svědka. Tato obhajoba nenasvědčuje nikterak tomu, že obžalovaný v době, kdy se hoch vzbudil a začal na něho útočiti, měl věci »na sebe již převedeny«. Neboť »převedením na se« ve smyslu Šu 135 čís. 2 tr. zák. rozumí se nabytí skutečné moci nad cizí věci v úmyslu, s ní jako s vlastní nakládati. Takové skutečné moci však obžalovaný ještě nenabyl nad věcmi, když je měl u okna k odnesení připraveny, naopak uskutečnění jeho k tomu se nesoucího záměru postavil se v cestu odpor Adolfa M-y. A jen k tomu cíli, by »věci mohl sebrati a utéci«, to jest, by se jich mohl skutečně zmocniti a tak je na sebe převést, rozhodl se obžalovaný proti Adolfovi M-ovi jednati způsobem v II. hlavní otázce vyličeným a to, jak porotci vyslovili, v úmyslu vražedném a nikoli pouze v jiném úmyslu nepřátelském. Za tohoto stavu věci padá obžalovanému k tíži vražda loupežná podle Šu 135 čís. 2 tr. zák., kterou spáchal v úmyslu, by násilím proti osobě předsevzatým převedl na se cizí věci movité. Zmateční stížnost je proto bezdůvodná; i bylo ji zavrhnouti.

Čís. 2167.

Tisková novela (zákon ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.).

Podle Šu 18 zákona soud může za ostatních předpokladů zákona upustiti od potrestání, není však k tomu povinen.

Usnesení podle Šu 18 a 21 zákona lze napadati pouze odvoláním, nikoliv zmateční stížností.

Uražený může žádati, by rozsudek byl uveřejněn též v časopise jeho strany.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1925, Zm I 184/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Josefa T-a do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 5. února 1925, pokud čelila proti výroku, jímž byl stěžovatel k soukromé obžalobě Františka K-e uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ 488 a 493 tr. zák. Zmateční stížnost obžalovaného Josefa T-a, pokud napadla výrok, že za útraty trestního řízení, zejména zastupování soukromého obžalobce ručí rukou společnou a nedílnou s obžalovaným strana německých svobodných sociálů jako vlastnice tiskopisu »Der. d. F.« — a zmateční stížnost i odvolání Šimona S-a odkázal jako stížnosti k vyřízení na vrchní zemský soud v Praze. Zároveň vyhověl nejvyšší jako zrušovací soud v zasedání neveřejném odvolání soukromého obžalobce Františka K-e z výroku o uveřejnění rozsudku potud, že vyslovil, že soukromý obžalobce jest oprávněn uveřejniti výrok rozsudku prvního soudu s důvody, pokud se viny týkají také v časopise »V.« na náklad odsouzeného. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Zmateční stížnosti obžalovaného Josefa T-a, dovolávající se důvodů zmatečnosti čís. 8, 9, 10 a 11 §u 281 tr. ř., nelze přiznati úspěchu. Pokud obžalovaný podle §u 281 čís. 8, 9, 10 tr. ř. napadá výrok prvního soudu, že za útraty trestního řízení, zejména zastupování soukromého obžalobce ručí rukou společnou a nedílnou s ním strana německých svobodných sociálů jako vlastnice tiskopisu »Der d. F.«, nejsou dotyčné vývody zmateční stížnosti, kterouž lze napadati jen výrok o vině, po případě za předpokladů §u 281 čís. 11 tr. ř. výrok o trestu a při jejíž vyřízení může dojiti ku změně výroku o soudních útratách jen, pokud pokud jest taková změna nutným následkem změny výroku o vině. Jsou stížností dle §u 392 tr. ř., o níž rozhodovati přísluší jedině vrchnímu zemskému soudu, ježto ustanovení §u 290 tr. ř. nelze tu obdobně užiti. Bylo proto tuto část zmateční stížnosti odkázati jako stížnost do výroku o útratách k vyřízení na vrchní zemský soud v Praze, aniž bylo třeba ba přípustno uvažovati o aktivní legitimaci obžalovaného k podání stížnosti do usnesení vydaného podle §u 21 tiskové novely. Totéž platí i o opravných prostředcích Šimona S-a (zmateční stížnosti a odvolání), směřujících proti témuž výroku, kdyžte podle poslední věty §u 23 zákona čís. 124/24 sb. z. a n. vlastníku (a vydavateli) periodického tiskopisu příslušejí tytéž opravné prostředky jako obžalovanému, — proti onomu výroku tedy jen stížnost na vrchní zemský soud, jemuž jako soudu jedině příslušnému bylo ponecháno rozhodnutí o tom, zda Šimon S. vůbec jest oprávněn ke stížnosti do výroku, jímž prý je mu jako předsedovi strany německých svobodných sociálů uloženo bylo ručení za útraty.

Pro věcné rozhodování zbývá toliko stížnost obžalovaného do výroku, jímž byl uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ů 488 a 493 tr. zák. Výrok ten napadá stěžovatel z důvodů zmatečnosti podle čís. 9 (a, b) a čís. 11 §u 281 tr. ř., leč neprávem. S hlediska čís. 9 a 11 §u 281 tr. ř. dovolává se toho, že soud nedbal při výměře trestu ustanovení §u 18 zákona čís. 124/24 sb. z. a n., podle něhož může soud, nabídl-li obžalovaný při jednání o smír uraženému marně zadostiučinění, které uzná soud za přiměřené, upustiti, odsoudí-li obžalovaného, od jeho potrestání. Netřeba se šířiti o tom, že námitka tato, pokud se opírá o důvod zmatečnosti §u 281 čís. 9 tr. ř., je pochybena; týkajíť se zmatečnosti pod bodem a) až c) tohoto ustanovení uvedené právně mylného podřadění činu, tedy výlučně výroku o vině; avšak ani důvodu zmatečnosti §u 281 čís. 11 tr. ř. nelze se v tomto případě dovolávati, neboť stížnost nedoličuje svými vývody, že soud, vyměřiv stěžovateli trest vězení tří neděl, zostřený jedním postem týdně, porušil některou ze zásad v čís. 11 §u 281 tr. ř. výčetmo uvedených, jichž zachování při vyměření trestu zákon prikazuje pod zmatečností. V §u 18 zákona čís. 124/24 sb. z. a n. není uložena soudu p o v i n n o s t, u p u s t i t i zásadně a bezvýhradně od potrestání obžalovaného, nabídnuvšího při jednání o smír zadostiučinění, shledané soudem za přiměřené; je naopak v první větě tohoto §u výslovně stanoveno, že soud »m ů Ź e« upustiti od potrestání. Zákon tedy dává soudu pouze mož-

nost, prominouti trest, a ponechává rozhodnutí to zcela volnému jeho uvažování; vždyť se mohou objeviti případy, v nichž přes nejširší zadosťučinění obžalovaným nabídnuté rozhodně by na místě nebylo upuštění od potrestání, hledě k tíži a citlivosti urážky, k povaze obžalovaného, pro urážky na cti třeba vícekrát již potrestaného a pod. Z úvah těch plyne, že pro nepoužití předpisu §u 18 zákona zmateční stížnost není vůbec přípustna, nýbrž že příslušný výrok lze napadati pouze odvoláním podle §u 283 (pokud se týče §u 464) tr. ř.; znamenat možnost, daná soudy v §u 18 zákona čís. 124/24 sb. z. a n., podstatně pouze jakési rozšíření §§y 54 a 266 tr. zák. stanoveného mimořádného práva zmírňovacího a to do té míry, že na místě uložení trestu sebe menšího pod trestní sazbou zákonnou může od potrestání podle volného uvažování všech tu v úvahu přicházejících okolností vůbec býti upuštěno.

Odůvodněno jest odvolání, pokud směřuje proti tomu, že nalézací soud zamítl návrh soukromého obžalobce, by bylo vysloveno, že jest oprávněn uveřejniti rozsudek na náklady odsouzeného také v tiskopise »V.«. Návrh soukromého obžalobce odpovídá zákonnému ustanovení §u 14 čís. 2 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n. a soukromý obžalobce měl oprávněný zájem na tom, by rozsudek byl uveřejněn také v časopise jeho strany a nikoliv pouze v časopise strany obžalovaného; šloť mu hlavně o to, aby před celou veřejností a zvláště tedy před svými straníky byl rehabilitován, takže o uspokojivém zadosťučinění možno jen tehda mluvit, bude-li výrok rozsudku prvního soudu s důvody, pokud se tknou v i n y, uveřejněn také v časopise »V.«. Odvolání tomu bylo tudíž vyhověti a naříditi, jak se stalo.

Čís. 2168.

Zrušovací soud nemůže podle §u 290 tr. ř. přihlížeti z úřední moci k formálním zmatkům (§ 281 čís. 5 tr. ř.).

Zvláštní okolnosti případu a poměry mohou i jednání nezávadnému dodatí závadný ráz.

Jde o urážlivé obviňování (§§y 488, 491 tr. zák.), je-li funkcionář dělnické strany viněn, že z malicherného stranictví zakázal svým stoupenkům účast na slavnosti k uctění rakouskými četníky zastřelených dělníků, pořádané jinou dělnickou stranou, a je-li obviňován, že zaprodal svou stranu jiné straně.

Subjektivně se vyhledává vědomí pachatelovo, že se dotýká cti jiného.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1925, Zm I 483/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 14. května 1925, pokud jím byli obžalováni podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ů 488, 491 a 493 tr. zák. i zmateční stížnosti obžalovaných do téhož rozsudku, pokud jím byli uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti cti